

Голові разової спеціалізованої
вченої ради ДФ 20 051.058
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника
доктору наук з державного управління,
професору Сурай Інні Геннадіївни

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу **Прощука Едуарда Петровича**

«Публічне управління у сфері фізичної культури і спорту: європейська модель та її впровадження в Україні», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 28 – Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 – Публічне управління та адміністрування

Рецензія на дисертацію Прощука Едуарда Петровича «Публічне управління у сфері фізичної культури і спорту: європейська модель та її впровадження в Україні», дозволяє сформулювати узагальнені висновки щодо її актуальності, ступеня обґрунтованості основних наукових положень, висновків, рекомендацій, достовірності, наукової новизни, практичного значення, а також загальної оцінки роботи.

Актуальність теми дисертаційного дослідження. Проблематика забезпечення розвитку фізичної культури та спорту сьогодні має пріоритетне державне значення. Шляхом аналізу підходів до формування механізмів публічного управління, розробки провідного досвіду Європейського Союзу та національних систем управління окремих країн ЄС, що мають найрезультативніші управлінські системи, було визначено окремі засади та специфіку їх реалізації у сфері фізичної культури та масового спорту. У дослідженні визначено системність публічного управління у сфері фізичної культури та спорту, що включає можливості, правила, норми та стандарти розвитку суспільних процесів, систему управління персоналом на рівні державної влади, що функціонує як цілісний апарат, фінансується шляхом акумулювання коштів у державному бюджеті.

У дисертаційному дослідженні проведено обґрунтування науково-теоретичних підходів до визначення поняття публічного управління у сфері фізичної культури та спорту шляхом проведення ретроспективного аналізу та групування підходів до визначення системи публічного управління як в цілому, так і з урахуванням специфіки та пріоритетів розвитку фізичної культури і спорту як важливої соціально-гуманітарної сфери. Актуальність дисертаційного дослідження підтверджена доведенням гіпотези про те, що основні захворювання, які переважають у структурі смертності викликані низькою фізичною активністю, високим рівнем стресовості та відсутності у людей звички до здорового стилю життя.

У зв'язку з цим дисертаційне дослідження Прощука Едуарда Петровича “Публічне управління у сфері фізичної культури і спорту: європейська модель та її впровадження в Україні”, є своєчасним та актуальним.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.
Дисертаційну роботу виконано як частину загального плану науково-дослідної роботи Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника: «Теоретико-методологічні та прикладні засади розроблення і функціонування інноваційних механізмів публічного управління та адміністрування» (номер державної реєстрації: 0120U100494). Внесок здобувача полягає у розробці концептуальних підходів до формування та функціонування інтегрованої моделі шляхом реалізації механізмів публічного управління розвитком фізичної культури та спорту в Україні.

Найбільш вагомими результатами, отриманими в дисертаційному дослідженні здобувачем, підтвердили, що поставлена мета досягнута а також відповідно до неї вирішено такі завдання:

- проаналізовано науково-теоретичні засади та нормативно-правове забезпечення публічного управління у сфері фізичної культури та спорту;
- структуровано соціальні запити до публічного управління фізичною культурою і спортом в умовах європейського вектору інтеграції України;
- систематизовано концептуальні основи функціонування Європейської моделі публічного управління фізичною культурою та спортом у ЄС;

- визначено особливості імплементації Європейської моделі публічного управління у державах на загальноєвропейському та національному рівнях;

- запропоновано впровадження на базі Європейської моделі комплексу механізмів реалізації публічного управління у сфері фізичної культури спорту;

- розроблено з урахуванням європейського досвіду інтегровану модель публічного управління у сфері фізичної культури та спорту в Україні.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в обґрунтуванні науково-теоретичних засад та надання органам публічної влади практичних рекомендацій з впровадження європейського досвіду публічного управління фізичною культурою та спортом на національному рівні в Україні через функціонування інтегрованої моделі з ефективною реалізацією комплексу управлінських механізмів, а саме: *уперше* розроблено інтегровану модель публічного управління у сфері фізичної культури та спорту в Україні на основі використання європейського досвіду з впровадженням організаційних процедур та принципів функціонування фізичної культури та спорту, що відрізняється сучасними інноваційними підходами до суспільно-владної взаємодії у розвитку громадського здоров'я через системне проведення фізкультурно-оздоровчих заходів державного, регіонального та місцевого рівня із залученням широких верств соціуму;

удосконалено:

- комплекс механізмів реалізації публічного управління у сфері фізичної культури та спорту в Україні шляхом імплементації кращих практик Європейської моделі на основі ефективного функціонального забезпечення організаційного-економічного, нормативно-правового, мотиваційного, інформаційно-комунікативного та соціокультурного механізмів, що передбачають їх змістовне та структурне наповнення для використання органами публічної влади у сфері фізичної культури та спорту;

- науково-теоретичні підходи публічного управління у сфері фізичної культури та спорту щодо формування комплексності соціально-гуманітарної політики шляхом визначення основних тенденцій трансформації системи

фізичного виховання через соціокультурний вплив держави із збереження і примноження капіталу громадського здоров'я та рівня суспільного благополуччя через поетапне усвідомлення значення фізичної культури у сучасному суспільстві;

набули подальшого розвитку:

- соціальні критерії запитів до органів публічної влади з управління фізичною культурою та спортом в умовах європейської інтеграції України щодо визначення суспільних факторів збереження та підтримання зростання рівня громадського здоров'я із врахуванням настроїв соціуму з профілактики девіантних проявів поведінки індивідів через популяризацію фізичної культури і масового спорту як базису фізкультурно-оздоровчої діяльності в державі;

- засади функціонування Європейської моделі публічного управління фізичною культурою та спортом у країнах-членах ЄС шляхом з'ясування особливостей її практичного впровадження на загальноєвропейському та національному рівнях із врахуванням ресурсного наповнення об'єктів фізкультурно-спортивної інфраструктури за умов ефективної стратегії здорового способу життя громадян та підтримки спортивно-масового руху;

- концептуальні основи популяризації фізичної культури із врахуванням орієнтації на потреби індивідів з обґрунтуванням підходів до трансформації суспільно-владних відносин через інформаційно-комунікативний вектор комплексного цілеспрямованого впливу державної соціально-гуманітарної політики на розвиток сфери фізичної культури та спорту в суспільстві на сучасному етапі його демографічного розвитку.

Наукова новизна повною мірою розкривається у загальних висновках дисертації, які відповідають змісту дисертаційної роботи, висвітлюють всі отримані наукові та практичні результати дослідження.

Значення для науки і практики отриманих автором результатів.

Дисертація є закінченою науковою працею, в якій містяться нові наукові доробки, що мають певну теоретичну та практичну цінність.

Практичне значення одержаних результатів полягає у формуванні концептуальних підходів до визначення специфіки реалізації механізмів

публічного управління у сфері фізичної культури та спорту, формування практичних рекомендацій до забезпечення ефективної системи публічного управління фізичною культурою та спортом, імплементації окремих елементів Європейської моделі публічного управління фізичною культурою та спортом на національному, регіональному та місцевому рівнях. Практичні розробки дисертаційного дослідження використані у практичній діяльності ГО «Надихай», Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Управління спорту та молодіжної політики Івано-Франківської обласної державної адміністрації; «Всеукраїнською федерацією української боротьби на поясах».

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій. Аналіз змісту дисертації та опублікованих праць є підставою для висновку про наукову обґрунтованість і достовірність отриманих результатів та висновків дослідження. Основні положення дисертаційного дослідження опубліковані в 12 наукових працях, у тому числі 4 статей у наукових фахових виданнях України з публічного управління 2 статті у зарубіжних періодичних виданнях, 6 опублікованих тезах конференцій.

Зазначене також підтверджує участь автора у наукових конференціях, що свідчить про належну апробацію результатів дослідження.

Оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності. У дисертаційному дослідженні використовуються загальнонаукові методи пізнання, що завдяки систематизації їх використання забезпечили повноту виявлення причинно-наслідкових зв'язків процесів та явищ, які досліджуються у роботі. У першому розділі проводиться літературний аналіз, що дозволяє уточнити теоретико-методичні підходи до формування основних визначень та понять, які використовуються у дисертаційному дослідженні, зокрема, поняття публічного управління із врахуванням специфіки його реалізації у сфері фізичної культури та спорту. Системно-структурні методи дозволи провести порівняльний аналіз моделей публічного управління фізичною культурою та спортом на рівні країн-членів ЄС та запропонувати єдину Європейську модель на загальноєвропейському та національному рівнях публічного

управління фізичною культурою та спортом, що дозволило надати рекомендації щодо їх імплементації. Використання методів соціологічного опитування дозволило автору розробити проєкцію тенденцій розвитку фізичної культури та спорту, структуровано шляхом використання методів синтезу запиту та організаційні елементи моделі публічного управління фізичною культурою та спортом.

Відомості про дотримання академічної доброчесності. За результатами перевірки дисертаційної роботи та опублікованих праць можна зробити висновок про відсутність порушення Прощуком Е. П. вимог академічної доброчесності. Це дає можливість стверджувати, що дисертаційне дослідження Прощука Е. П. є оригінальним, завершеним, що характеризується достатнім рівнем наукової новизни, практичним значенням, становить реальний внесок у розвиток публічного управління.

Дискусійні положення та зауваження щодо дисертаційного дослідження. Позитивно оцінюючи в цілому рецензоване дисертаційне дослідження Прощука Е. П. слід вказати на дискусійний характер окремих положень:

1. Автором виокремлено окремим розділом дослідження зарубіжного досвіду публічного управління фізичною культурою і спортом. Дискусійним у структурно-логічному контексті вважаємо таке формування автором змісту дисертаційної роботи. Вважаємо, що аналіз реалізації Європейської моделі у зазначеній сфері можна було б відобразити й в інших підрозділах дисертаційного дослідження із врахуванням напрямів та особливостей імплементації зарубіжного досвіду в Україні.

2. У дисертаційному дослідженні запропоновано удосконалення комплексу механізмів реалізації Європейської моделі публічного управління фізичною культурою і спортом (підрозділ 3.2. дисертаційного дослідження). Разом з тим, робота більш виграла, якщо б в її ключових положеннях було диференційовано пропозиції впровадження європейського досвіду в систему публічного управління розвитком професійного спорту та розширенням оздоровчого ефекту масового спорту в Україні.

3. Дисертант вказує на необхідність розширення формування державно-приватного партнерства для ефективної реалізації публічного управління у сфері фізичної культури і спорту внаслідок залучення міжнародних донорських організацій та волонтерських об'єднань (підрозділи 3.1. та 3.3. дисертаційного дослідження). Було б доцільним у цьому аспекті більш ґрунтовно розкрити актуальні для сьогодення соціальні та безпекові фактори можливого задіяння зовнішніх суб'єктів системи фізичного виховання у форматі зарубіжного партнерства.

У цілому, висловлене має дискусійний характер та не знижує загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи.

Висновки про відповідність дисертації вимогам. Дисертаційна робота «Публічне управління у сфері фізичної культури і спорту: європейська модель та її впровадження в Україні» є завершеним науковим дослідженням, що вирішує поставлене наукове завдання, яке полягає в обґрунтуванні науково-теоретичних засад та надання практичних рекомендацій із впровадження європейського досвіду публічного управління у сфері фізичної культури та спорту в Україні через функціонування інтегрованої моделі з ефективною реалізацією комплексу управлінських механізмів. Здобувачем отримано нові обґрунтовані результати, що мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення для публічного управління.

Дисертаційне дослідження проведене та оформлене Прошуком Едуардом Петровичем з дотриманням вимог Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами і доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283), вимог до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН України від 12.01.2017 р. № 40 (зі змінами), вимог Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року (зі змінами від 21.03.2022 р. №341).

Представлена дисертаційна робота «Публічне управління у сфері фізичної культури і спорту: європейська модель та її впровадження в Україні» відповідає спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування, а отже, її автор Прощук Едуард Петрович заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Рецензент:

Доктор наук з державного управління, професор кафедри управління та бізнес-адміністрування Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Олег ДЄГТЯР